

PROW 2014-2020. Pierwszy etap zakończony. Co dalej po złożeniu wniosków na Modernizację i Młodego rolnika?

Modernizacja i Młody rolnik – formalności

Od 31 marca do 29 kwietnia można było składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania Modernizacja gospodarstw rolnych z poddziałania Inwestycje w gospodarstwach rolnych oraz Premię dla młodych rolników, w wysokości 100 tys. zł z poddziałania Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników. Co musi jeszcze zrobić rolnik, który złożył wniosek?

W przypadku Premii dla młodych rolników był to już drugi nabór wniosków finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Pierwszy trwał od 20 sierpnia do 16 września 2015 roku. Według danych ARiMR, w tegorocznym naborze w całym kraju o premię starało się 3420 młodych rolników. W tegorocznym naborze naszym województwie wnioski o premię złożyły 104 osoby (dane ARiMR na dzień 13 maja 2016 roku).

Młody łagodniej

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie premii dla młodych rolników (Dz. U. z 2016 r., poz. 345) złagodziła wcześniej obowiązujące wymogi udzielenia tej pomocy.

Najważniejsza zmiana polegała na tym, że wsparcie mogli uzyskać także wnioskodawcy, którzy już rozpoczęli prowadzenie działalności rolniczej, jednak nie wcześniej niż w okresie 18 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o premię. Przepis ten dotyczył także wnioskodawców, którzy ubiegali się o premię dla młodych rolników w pierwszym naborze w 2015 roku, rozpoczęli urządzenie gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha i złożyli wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich na 2015 rok. Według obowiązujących wcześniej przepisów uniemoż-

liwiło im to staranie się o przyznanie premii. Rolnicy mogli wystąpić o premię, jeśli od dnia rozpoczęcia urzędowania gospodarstwa do złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie minęło 12 miesięcy.

Mniej punktów

Złagodzone kryterium punktowe. Obecnie liczbą punktów dającą możliwość ubiegania się o premię jest 12 punktów (było 15). W pierwszej kolejności pomoc przysługuje wnioskodawcom, którzy uzyskają największą liczbę punktów. W przypadku, gdy wnioskodawcy uzyskali taką samą liczbę punktów, o kolejności decyduje powierzchnia UR gospodarstwa i wiek wnioskodawcy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma gospodarstwo o większej powierzchni UR oraz operacja realizowana przez młodszego wnioskodawcę.

Pół roku na decyzję

W ciągu 180 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, Kierownik biura powiatowego wydaje decyzję w sprawie przyznania pomocy. Często jest ona wydawana z zastrzeżeniem dopełnienia przez beneficjenta pomocy warunków określonych w decyzji. Termin na wywiązanie się z postawionych zobowiązań to tylko 9 miesięcy, liczone od dnia doręczenia decyzji.

W tym czasie należy spełnić następujące warunki:

- nabycia lub wejścia w posiadanie gospodarstwa opisanego w biznesplanie,
- podjęcia prowadzenia gospodarstwa jako kierujący,
- ubezpieczenia na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie jako rolnik,
- uzyskania wpisu do ewidencji producentów,

- rozpoczęcia realizacji biznesplanu,
- rozpoczęcia prowadzenia uproszczonej rachunkowości, najpóźniej w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu (sposób prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie oraz wzór tej ewidencji są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Dz. U. z 14 lipca 2015 r. poz. 982),
- złożenia wniosku o płatność pierwszej raty pomocy.

Nie ma premii bez wniosku

Uznaje się, że rozpoczęcie realizacji biznesplanu następuje przez dokonanie czynności mającej na celu realizację określonych w nim działań. Takie działanie to zawarcie umowy w wyniku, której nastąpi przeniesienie własności lub posiadania gruntów rolnych lub maszyn urządzeń, wyposażenia, świadczenia usług, rozpoczęcie prac budowlanych związanych z inwestycją, a także uzyskanie zezwoleń dotyczących planowanej inwestycji.

Należy pamiętać, że aby uzyskać pierwszą ratę pomocy – premii, w wysokości 80 tys. zł, należy złożyć do ARiMR wniosek o płatność razem z dokumentami potwierdzającymi spełnienie warunków zawartych w decyzji o przyznaniu pomocy.

Wniosek o płatność zawiera:

- dane beneficjenta,
- dane małżonka beneficjenta,
- numer rachunku bankowego beneficjenta.

Młode dokumenty

Do wniosku dołączamy dokumenty potwierdzające spełnienie warunków określonych w decyzji:

- tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa,
- rozpoczęcie realizacji biznesplanu,

- prowadzenie uproszczonej rachunkowości

Jeżeli wszystkie formalności i warunki zostaną przez młodego rolnika spełnione, ARiMR wypłaci pieniądze na konto beneficjenta w ciągu 90 dni, liczonych od dnia złożenia wniosku o płatność.

Druga rata

Wniosek o płatność drugiej raty pomocy w wysokości 20 tys. zł należy złożyć do ARiMR po realizacji biznesplanu, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat liczonych od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Finansowe zobowiązania

Otrzymując pomoc, młody rolnik musi wypełnić zobowiązania, które zadeklarował we wniosku i biznesplanie.

Beneficjent działania powinien:

- Prowadzić jako kierujący gospodarstwem, którego dotyczy biznesplan, co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy,
- Zrealizować biznesplan w terminie przewidzianym w biznesplanie, lecz nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy, a szczególnie:
 - prowadzić gospodarstwo zgodnie ze strukturą produkcji zawartą w biznesplanie, za którą uzyskał punkty,
 - zrealizować działania, za które otrzymał punkty – np. plan nawozowy, uczestnictwo w systemach jakości, produkcję ekologiczną, uczestnictwo w szkoleniach,
 - osiągnąć cele środowiskowe, które założył w biznesplanie,
 - osiągnąć wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa przynajmniej o 10% w stosunku do wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa i utrzymać ten wzrost przynajmniej do dnia upływu 5 lat, od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy,
- Uzupełnić wykształcenie w okresie 36 miesięcy od dnia doręcze-

nia decyzji o przyznaniu pomocy,

- Umożliwiać przeprowadzanie przez uprawnione podmioty kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów,
- Przechowywać dokumenty związane z PMR co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej I raty,
- Udostępniać uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji Programu.

Niewypełnienie warunków i zobowiązań skutkuje sankcjami w postaci zwrotu całości lub części uzyskanej premii.

Dla modernizujących

Nieco inne zmagania czekają beneficjentów działania Modernizacja gospodarstw rolnych, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy. Pracownicy ARiMR są na etapie weryfikacji złożonych wniosków i ustalania list rankingowych. Tu graniczną liczbą punktów, dającą przepustkę do ubiegania się o przyznanie pomocy jest 1,5 punktu w obszarze "d" i 4 punkty w pozostałych obszarach. O kolejności przysługiwania pomocy zadecyduje najwyższa liczba punktów uzyskanych za operacje.

W przypadku operacji o takiej samej liczbie punktów, o kolejności przysługiwania pomocy zdecyduje kwota wnioskowanej pomocy. Pierwszeństwo będzie miała operacja z niższą wnioskowaną kwotą. Jeśli wystąpiłaby sytuacja, że o pomoc ubiegają się beneficjenci, którym przyznano taką samą liczbę punktów oraz występują o taką samą kwotę, pierwszeństwo uzyska osoba młodsza.

Umowa po ośmiu miesiącach

Agencja najpóźniej w ciągu 90 dni od upływu terminu składania wniosków ogłosi na swojej stronie informacje o kolejności przysługiwania pomocy. W przypadku uzyskania przez wnioskodawcę pozytywnego wyniku, ARiMR w ciągu 8 miesięcy od dnia ogłoszenia listy rankingowej zaprosi beneficjenta działania do podpisania umowy o przyznanie pomocy.

Termin na zawarcie umowy jest nie dłuższy niż 14 dni od otrzymania zaproszenia – wezwania. W przypadku niedotrzymania terminu przez beneficjenta pomocy, należy wnieść prośbę o przywrócenie terminu wykonania tych czynności w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia.

Dwa albo trzy lata

Dopiero po podpisaniu z ARiMR umowy, można przystąpić do realizacji operacji. Na realizację operacji beneficjenci mają 24 miesiące od dnia zawarcia umowy z ARiMR, w przypadku operacji realizowanej jednoetapowo i 36 miesięcy w przypadku operacji realizowanych w dwóch etapach.

Wybór wykonawcy

Należy jednak pamiętać, że zanim dokonamy zakupu usługi lub środków trwałych (poszczególnych maszyn), związanych z inwestycją, jeśli ich wartość przekracza 20 tys. zł netto, obowiązuje nas zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo finansowym. Umowa przyznania pomocy zobowiązuje beneficjenta do przeprowadzenia postępowania ofertowego i ponoszenia wszystkich kosztów kwalifikowanych operacji nie wcześniej, niż od dnia jej zawarcia.

Nie wystarczą trzy oferty

Dokumenty dotyczące procedury przeprowadzenia postępowania ofertowego z każdego zadania, będą niezbędnym załącznikiem do wniosku o płatność. W tym naborze nie wystarczy, jak w poprzednich latach, dołączyć trzy oferty do faktur za zakupione usługi, wykonanie robót budowlanych czy maszyny. W tym rozdaniu należy ustalić wartość danego zadania i sporządzić zapytania ofertowe (pierwszy krok). Wzór zapytania ofertowego – załącznik nr 1 jest zamieszczony w Poradniku dla beneficjentów dotyczącym stosowania Zasad konkurencyjności wyboru wykonawców/dostawców dla zadań przewidzianych do wsparcia w ramach PROW na lata 2014-2020 (www.arimr.gov.pl).

Zapytanie upublicznione

Następnie zapytania ofertowe należy upublicznnić, czyli zamieścić na stronie internetowej wskazanej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Taka platforma zostanie uruchomiona na stronie www.arimr.gov.pl oraz www.minrol.gov.pl. W przypadku gdyby strony tej nie było, należy wysłać zapytanie ofertowe do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców – do wszystkich w tym samym dniu, jeśli dotyczą tego samego zadania i umieścić zapytania na swojej stronie internetowej (o ile beneficjent taką posiada).

Pocztą, faksem, kurierem

Zapytania ofertowe można wysłać faksem, listem poleconym, pocztą kurierską lub elektronicznie. Dowodem przekazania zapytania ofertowego jest dowód nadania faksu, listu, przesyłki kurierskiej, data wysłania poczty elektronicznej lub potwierdzenie odbioru oferty pisemnej, gdy składamy ją osobiście w biurze sprzedaży.

Nie mniej niż tydzień

Termin na składanie ofert powinien wynosić nie mniej niż 7 dni kalendarzowych w przypadku standardowych dostaw i usług oraz 14 dni dla pozostałych zamówień (zamówienia na roboty budowlane), liczony od dnia ogłoszenia zapytania ofertowego.

Po otrzymaniu ofert należy dokonać ich weryfikacji – odrzucić te, które nie spełniają treści zapytania ofertowego, bądź wpłynęły po terminie i wybrać wykonawcę zadania. Proces ustalenia rankingu punktów wyboru oferty wraz z jego wynikiem należy umieścić w protokole z przeprowadzonego postępowania ofertowego – wzór protokołu znajdziemy w załączniku nr 2 do Poradnika.

Czas na zakupy

Dopiero po wykonaniu procedury przeprowadzenia postępowania ofertowego, można dokonać zakupów dotyczących planowanej operacji i złożyć wniosek o refundację poniesionych kosztów kwalifikowanych – wniosek o płatność. Ponieważ do wniosku dołącza się potwierdzenie

nia dokonania zakupu – faktury, należy zwrócić uwagę, aby były prawidłowo wystawione.

Po złożeniu wniosku o płatność, Agencja w ciągu 3 miesięcy go rozpatrzy i po pozytywnej weryfikacji i wpłaci pieniądze na konto bankowe beneficjenta.

Beneficjent otrzymując pomoc: zobowiązuje się do:

- zapewnienia trwałości operacji ,
- osiągnięcia wskaźników realizacji celu operacji w określonym terminie,
- osiągnięcia wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA), co najmniej o 10% w odniesieniu do roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, i utrzymania tego wzrostu w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy,
- nie finansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z udziałem innych środków publicznych,
- przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat,
- prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospo-

darstwie, w sposób i zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia przez 5 lat od dnia przyznania pomocy, chyba że beneficjent jest obowiązany do prowadzenia księgi przychodów i rozchodów lub księgi rachunkowej, lub ewidencji przychodów i rozchodów prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów,

- uwzględnienia wszystkich transakcji związanych z operacją w oddzielnym systemie rachunkowości albo w ramach odpowiedniego kodu rachunkowego jeśli to go dotyczy,
- osiągnięcia, w wyniku realizacji operacji, i utrzymania przez 5 lat co najmniej podanej we wniosku o przyznanie pomocy liczby:
 - a) loch,
 - b) krów mlecznych krów mlecznych w stadzie,
 - c) krów nieprzeznaczonych do produkcji mleka,
- osiągnięcia, w wyniku realizacji operacji i utrzymania przez 5 lat wielkości i sposobu prowadzenia produkcji rolnej, mających wpływ na przyznanie pomocy w związku z przyznaną liczbą punktów.

Ewa Karpińska DODR we Wrocławiu

